

FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

THE FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY, ICELAND

Leiðbeinandi tilmæli

nr. 1/2012

um upplýsingakerfi eftirlitsskyldra aðila

Ekki í gildi

Gefin út samkvæmt 2. mgr. 8. gr. laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi

10. desember 2012

Inngangur

Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með starfsháttum eftirlitsskyldra aðila, skv. lögum um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi nr. 87/1998 og að þeir starfi í samræmi við þau lög og reglur sem um starfsemi þeirra gilda. Það hefur samkvæmt 2. mgr. 8. gr. sömu lagaheimild til að gefa út og birta opinberlega almenn leiðbeinandi tilmæli um starfsemi eftirlitsskyldra aðila.

Með leiðbeinandi tilmælum þessum er stefnt að því að samræmdar kröfur verði gerðar til allra eftirlitsskyldra aðila varðandi rekstur upplýsingakerfa og notkun upplýsingatækni.

Megintilgangur tilmælanna er að lágmarka rekstraráhættu eftirlitsskyldra aðila og stuðla að eftirfylgni eftirlitsskyldra aðila við lög og reglur er lúta að rekstri upplýsingakerfa. Tekið skal fram að tilmælum þessum er á engan hátt ætlað að koma í stað ákvæða laga og reglugerða er lúta að vernd persónuupplýsinga.

Lágmörkun áhættu við rekstur upplýsingakerfa er m.a. fólgin í því að gera ráðstafanir sem miða að því að stýra rekstraráhættu, koma í veg fyrir hagsmunaárekstra og tryggja gagnsæi á markaði. Einnig ber að tryggja öryggi upplýsinga, þ.e. að tryggja aðgengi aðeins þeirra sem hafa til þess heimild, þegar þeir þurfa slíkt aðgengi og að upplýsingarnar séu réttar og óspilltar.

Umfang aðgerða til að tryggja öryggi upplýsingakerfa á að vera í samræmi við umfang rekstur eftirlitsskylds aðila og þá áhættu sem honum fylgir. Tilmælin gilda um alla eftirlitsskylda aðila. Hins vegar gerir Fjármálaeftirlitið ríkari kröfur um eftirfylgni til eftirlitsskyldra aðila með umsvifamikla og fjölbætta starfsemi en minni aðila með einfalda starfsemi, sbr. nánar í gr. 1.5 tilmælanna. Því er gert ráð fyrir að smærri aðilum¹ dugi einfalt utanumhald, þó þeim beri að hafa þau sjónarmið að leiðarljósi sem fram koma í tilmælunum.

Samkvæmt 1. mgr. 8. gr. laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi ber eftirlitsskyldum aðilum að haga starfsemi sinni í samræmi við heilbrigða og eðlilega viðskiptahætti. Jafnframt má af 2. mgr. 10. gr. laganna leiða skyldu sömu aðila til þess að halda hag og rekstri sínum heilbrigðum. Fjármálaeftirlitið telur að í framangreindu felist m.a. að eftirlitsskyldir aðilar framkvæmi árlegt sjálfsmat á upplýsingatækniumhverfi sínu. Á grundvelli 2. másl. 1. mgr. 9. gr. laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi fer Fjármálaeftirlitið fram á að sjálfsmatið sé sent eftirlitinu, eigi síðar en í október ár hvert, ásamt upplýsingum um mat á umfangi rekstrar og flækjustigi viðskiptakerfa.

Alþjóðlegir staðlar gilda á þessu sviði og einnig er töluvert til af leiðbeiningum um rekstur upplýsingakerfa. Má þar nefna ÍST ISO/IEC 27001 um upplýsingaöryggi, ISO 9000 gæðastaðalinn og CobiT. Í mörgum öðrum Evrópuríkjum hafa verið sett fram sambærileg tilmæli eða reglur og er tekið mið af þeim í tilmælum þessum.²

¹ Stærð aðila er ákvörðuð út frá fjölda starfsmanna, uppsetningu á rekstri upplýsingatæknikerfa og flækjustigi viðskiptahugbúnaðar. Sjálfsmatseyðublað er aðgengilegt í skýrsluskilakerfi Fjármálaeftirlitsins.

² T.d. Noregur - <http://www.finanstilsynet.no/en/>, Svíþjóð - <http://www.fi.se/Folder-EN/Startpage/Regulations/>, Danmörk - <http://www.finanstilsynet.dk/en.aspx>, Finnland - http://www.finanssivalvonta.fi/en/Regulation/Regulations/Financial_sector/Pages/Default.aspx og England - <http://fsahandbook.info/FSA/html/handbook/COBS/11/8>

Efni leiðbeinandi tilmæla um rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila

1. Gildissvið

- 1.1. Tilmælin taka til allra eftirlitsskyldra aðila skv. 2. gr. laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Í ofangreindu felst að þeir aðilar sem falla undir gildissvið tilmæla þessara geri viðeigandi ráðstafanir til þess að öll upplýsingakerfi sem hafa þýðingu fyrir eða áhrif á starfsemi fyrirtækisins séu starfrækt í samræmi við tilmælin.
- 1.2. Með upplýsingakerfi er átt við þau vélrænu kerfi sem koma að vinnslu upplýsinga ásamt öllum tengingum að, frá og milli þeirra.
- 1.3. Þegar eftirlitsskyldur aðili er hluti af samstæðu þá eiga tilmælin við um rekstur upplýsingakerfa hjá félögum sem eru í samstæðunni með eftirlitsskylda aðilanum, ef þau hafa áhrif á eða skipta máli fyrir rekstur eftirlitsskylda aðilans.
- 1.4. Ef utanaðkomandi aðila er veittur aðgangur að upplýsingakerfum skal vera tryggt með skriflegum samningum að kröfur tilmælanna til öryggis og skjalfestingar séu uppfylltar. Með utanaðkomandi aðila er t.d. átt við aðila sem ekki er starfsmaður eftirlitsskylda aðilans
- 1.5. Við framkvæmd og eftirfylgni tilmæla þessara telur Fjármálaeftirlitið eðlilegt að tekið sé tillit til stærðar og umfangs reksturs upplýsingakerfa eftirlitsskylds aðila.

2. Áhættugreining

- 2.1. Fjármálaeftirlitið beinir þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að þeir ákveði viðmið fyrir ásættanlega áhættu tengda notkun upplýsingatækni m.t.t. starfssviðs og flækjustigs viðkomandi aðila. Í því sambandi þarf jafnframt að endurskoða viðmiðin með reglubundnum hætti og greina áhættu af rekstri upplýsingakerfa.
- 2.2. Til þess að framangreint áhættugreiningarferli nái markmiði sínu telur Fjármálaeftirlitið að ábyrgð, m.a. að því er lýtur að eftirfylgni á ráðstöfunum sem grípa á til í kjölfar undangenginnar áhættugreiningar, þurfi að vera skilgreind með skýrum hætti. Jafnframt telur Fjármálaeftirlitið að eftirlitsskyldur aðili þurfi í því sambandi a.m.k. einu sinni á ári og auk þess í tengslum við breytingar sem skipta máli fyrir upplýsingaöryggi, að fara í gegnum áhættugreiningu til þess að tryggja að áhættan sé innan viðmiða sem sett hafa verið fram sbr. 1 mgr. þessarar greinar.
- 2.3. Á grundvelli 1. mgr. 9. gr. laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi fer Fjármálaeftirlitið fram á að niðurstaða áhættugreiningarinnar sé skjalfest og að henni verði skilað til Fjármálaeftirlitsins, eigi síðar en í október ár hvert.

3. Ábyrgð

- 3.1. Það er afstaða Fjármálaeftirlitsins að eftirlitsskyldur aðili beri ábyrgð á að rekstur upplýsingakerfa uppfylli þær kröfur sem til hans eru gerðar í tilmælum þessum. Þetta á við hvort sem rekstri upplýsingakerfa er útvistað að hluta til eða í heild

sinni. Ábyrgð á rekstri upplýsingakerfa og áhættustýring vegna útvistunar liggur ávallt hjá stjórn eftirlitsskylds aðila og verður henni ekki útvistað.

4. Skipulag og gæði

- 4.1. Mikilvægt er að eftirlitsskyldir aðilar setji sér stefnu þar sem ákveðin eru markmið og öryggiskröfur til reksturs upplýsingakerfa. Jafnframt, að fyrirbyggjandi séu skriflegar lýsingar á öllum verkferlum mikilvægum fyrir rekstur og öryggi upplýsingakerfa.
- 4.2. Mikilvægt er að í slíkum lýsingum sé ábyrgðin á eftirfarandi atriðum, viðvíkjandi rekstri upplýsingatækniakerfa, ávallt tryggð:
 - 4.2.1. Stjórnun
 - 4.2.2. Öflun búnaðar
 - 4.2.3. Þróun
 - 4.2.4. Rekstri
 - 4.2.5. Kerfisviðhaldi
 - 4.2.6. Afritun
 - 4.2.7. Öryggi upplýsinga
 - 4.2.8. Innleiðingu
 - 4.2.9. Niðurlagningu kerfa og búnaðar
- 4.3. Skjalfest og uppfærð lýsing á einstökum upplýsingakerfum sem eru mikilvæg fyrir starfsemi eftirlitsskylds aðila ætti ávallt að liggja fyrir.
- 4.4. Eftirlitsskyldur aðili ætti einnig að setja sér gæðamarkmið á einstökum sviðum upplýsingatækni og hafa til staðar skrifleg ferli til að fylgja eftir gæðamarkmiðunum og skrá frávík niður.

5. Öryggi

- 5.1. Fjármálaeftirlitið beinir þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að þeir komi á verkferlum sem tryggja vernd búnaðar, lagna, kerfa og upplýsinga sem eru mikilvæg rekstri aðilans, sbr. lið 1.2., fyrir:
 - 5.1.1. Áföllum
 - 5.1.2. Misnotkun
 - 5.1.3. Óheimilum aðgangi
 - 5.1.4. Óheimilum breytingum og skemmdarverkum.
- 5.2. Verkferlar vegna ofangreinds skulu að mati Fjármálaeftirlitsins taka til stjórnunar, úthlutunar, endurskoðunar og afturköllunar aðgangsheimilda að upplýsingakerfum, þ.m.t. færanlegum miðlum og upplýsingavinnslubúnaði. Kröfur til upplýsingaöryggis og reksturs kerfa skulu að mati Fjármálaeftirlitsins vera mælanlegar og frávík skráð. Tryggja þarf að framkvæmdin sé rekjanleg. Eftirlitsskyldur aðili skal að mati Fjármálaeftirlitsins tryggja að starfsfólk hljóti fullnægjandi þjálfun og fræðslu varðandi upplýsingaöryggi og ábyrgð þeirra hvað varðar upplýsingaöryggi sé komið á framfæri með skipulögðum hætti.
- 5.3. Eftirlitsskyldur aðili þarf að mati Fjármálaeftirlitsins að tryggja að fullnægjandi stjórn og stýringar séu til staðar fyrir netkerfi til að tryggja vernd fyrir ógnum og halda uppi

öryggi fyrir þau kerfi og hugbúnað sem notar netið, þ.á m. upplýsingar í flutningi. Í því sambandi telur Fjármálaeftirlitið að koma þurfi á stýringum fyrir almenningsnet og þráðlaus net til þess að vernda kerfi og notendahugbúnað.

- 5.4. Mikilvægt er að eftirlitsskyldur aðili tryggji öryggi sitt gagnvart óværum og spillikóða (e. Malicious Code) með viðeigandi vörnum og eftirlitskerfum.
- 5.5. Til þess að gætt sé öryggis gagna og tryggð sé þagnarskylda einstakra eftirlitsskyldra aðila telur Fjármálaeftirlitið að eftirlitsskyldir aðilar skuli koma á verkferlum til þess að vernda skjöl, gögn og gagnamiðla gegn óheimilli uppljóstrun, breytingum, brottflutningi og eyðileggingu. Meðal færanlegra gagnamiðla eru m.a. snjallsímar, spjald- og fartölvur, segulbönd, seguldiskar, minnislyklar, minniskort, færanleg harðdisksdrif, geisladiskar, stafrænir mynddiskar, innbyggðar minniseiningar tækjabúnaðar og aðrir sambærilegir miðlar.

6. Rekstur kerfa

- 6.1. Fjármálaeftirlitið beinir þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að skriflegir verkferlar liggja til grundvallar rekstri upplýsingakerfa.
- 6.2. Verkferlarnir skulu tryggja fullnægjandi og rétta gagnavinnslu, meðhöndlun og geymslu á gögnum ásamt aðgengi að upplýsingakerfum, sbr. 9 lið tilmæla þessara um vörslu og meðhöndlun gagna.
- 6.3. Mikilvægt er að eftirlitsskyldur aðili tryggji viðhald og umsjón upplýsingakerfa þannig að rekstur þeirra sé stöðugur og í samræmi við áætlanir. Viðhald þarf að vera unnið eftir skriflegum verkferlum sem stuðla að traustum, skipulögðum og fyrirsjáanlegum rekstri upplýsingakerfa.

7. Þróun og viðhald kerfa

- 7.1. Mikilvægt er að eftirlitsskyldur aðili hafi skriflega verkferla fyrir öflun, þróun og prófanir á upplýsingakerfum.
- 7.2. Ábyrgðaraðili viðkomandi upplýsingatæknikerfis ætti að gefa samþykki sitt fyrir notkun og/eða fyrir innleiðingu breytinga á kerfinu áður en það er tekið í notkun eða breyting er framkvæmd.
- 7.3. Verkferlar sem fjalla um breytingar þurfa að taka til allra breytinga sem geta haft áhrif á upplýsingakerfi og þurfa að tryggja viðeigandi, formlega meðhöndlun ásamt skráningu. Jafnframt þurfa verkferlar að taka á úthlutun og afturköllun aðgangsheimilda að þeim tölvuumhverfum er innihalda raungögn sem notuð eru fyrir þróun eða í prófanir.
- 7.4. Skrá þarf öll þau frávik sem að upp koma þegar kerfi eru tekin í notkun eða breytingar framkvæmdar í raunumhverfi, sbr. lið 8.4.

8. Frávik

- 8.1. Mikilvægt er að eftirlitsskyldur aðili fylgi skriflegum ferlum sem taka til meðhöndlunar frávíka.
- 8.2. Ferlarnir þurfa að taka til frávíka sem verða í rekstri upplýsingakerfa.
- 8.3. Markmið meðhöndlunar frávíkanna skal vera að koma aftur á eðlilegu rekstrarástandi, finna orsakir frávíka og koma í veg fyrir að þau endurtaki sig.
- 8.4. Mikilvægt er að eftirlitsskyldur aðili viðhafi rafræna skráningu frávíka.
- 8.5. Með vísan til 1. mgr. 9. gr. laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi fer Fjármálaeftirlitið fram á að öll alvarleg frávik sem fela í sér brot á varðveislu, leynd, réttleika og tiltækileika upplýsingakerfa og gagna séu tilkynnt til Fjármálaeftirlitsins.
- 8.6. Til alvarlegri frávíka skv. lið 8.5 teljast m.a. innbrot í upplýsingakerfi, gagnaleki, óvænt rekstarstöðvun upplýsingakerfa (í heild eða að hluta) sem hefur áhrif á starfsemina og önnur sambærileg tilvik.
- 8.7. Tilkynna skal alvarleg frávik til Fjármálaeftirlitsins svo fljótt sem verða má, þó eigi síðar en 24 tímum eftir að frávik uppgötvast. Tilkynningar um frávik skulu gerðar á þar til gert eyðublað í skýrsluskilakerfi Fjármálaeftirlitsins.

9. Varðveisla og meðhöndlun gagna

EKKI Í GILDI

- 9.1. Í 1. mgr. 9. gr. laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi er kveðið á um að Fjármálaeftirlitið skuli athuga rekstur eftirlitsskyldra aðila svo oft sem þurfa þykir. Þeim er skylt að veita eftirlitinu aðgang að öllu bókhaldi sínu, fundargerðum, skjölum og öðrum gögnum í vörslu þeirra er varða starfsemina sem FME telur nauðsynlegan. Jafnframt getur Fjármálaeftirlitið skv. ákvæðinu óskað upplýsinga á þann hátt og svo oft sem það telur þörf á.
- 9.2. Til þess að markmið áðurgreinds ákvæðis um aðgang Fjármálaeftirlitsins að gögnum eftirlitsskyldra aðila náist er mikilvægt að þau gögn sem eftirlitið kann að óska eftir séu til staðar þá og þegar krafa um upplýsingar er sett fram. Þar af leiðandi og að teknu tilliti til megintilgangs tilmæla þessara um lágmarkun rekstraráhættu telur Fjármálaeftirlitið að varðveisla og meðhöndlun gagna af hálfu eftirlitsskyldra aðila þurfi að uppfylla eftirfarandi skilyrði:
 - 9.2.1. Gerð séu öryggisafrit af gögnum og upplýsingakerfum.
 - 9.2.2. Fyrirkomulag og verklag afritunar þarf að mati Fjármálaeftirlitsins að vera með skipulögðum hætti og innihalda reglubundið eftirlit með því að afrit séu samkvæmt skjalfestu verklagi, nothæf og aðgengileg og innihaldi m.a. lýsingu á geymslutíma, staðsetningu afrita og búnaði nauðsynlegum til endurheimta.
 - 9.2.3. Afrit af upplýsingakerfum sem innihalda viðskiptaupplýsingar séu tiltæk að lágmarki í tvö ár frá uppruna skráningar, þ.m.t. afritunarkerfi sem þarf til að endurheimta gögnin.
 - 9.2.4. Afrit af upplýsingakerfum með samskiptum sem innihalda viðskiptafyrirmæli séu tiltæk að lágmarki í fimm ár frá uppruna skráningar, þ.m.t. afritunarkerfi sem þarf til að endurheimta gögnin.

- 9.2.5. Afrit af bókhaldskerfum séu tiltæk að lágmarki í sjö ár frá uppruna skráningar, samkvæmt 19. og 20. gr. laga nr. 145/1994 um bókhald, þ.m.t. afritunarkerfi sem þarf til að endurheimta gögnin.
- 9.2.6. Afrit séu tiltæk eftirlitsaðilum með skömmum fyrirvara og aðgengi að tilteknum gögnum sé fyrirhafnarlítið.
- 9.3. Undir ofangreind kerfi falla öll þau upplýsingakerfi eftirlitsskylds aðila sem innihalda skráningar og gögn er varða viðskipta- og fjárhagsupplýsingar. Ennfremur er hér átt við öll upplýsinga- og samskiptakerfi er tengjast viðskiptum, s.s. tölvupóstur, símkerfi, farsímar, föx, snarspjall eða annarskonar samskiptakerfi, auk annarra gagna sem innihalda viðskiptafyrirmæli.
- 9.3.1. Með viðskiptafyrirmæli er átt við samskipti sem fela í sér bindandi ákvarðanir á milli aðila, s.s. fyrirmæli um framkvæmd ákveðinna viðskipta, staðfestingu á samningum, o.s.frv..
- 9.3.2. Fjármálaeftirlitið gerir ekki athugasemdir ef eftirlitsskyldur aðili kys að takmarka móttöku viðskiptafyrirmæla við ákveðin kerfi, s.s. tölvupóst eða annan álíka sannanlegan máta.
- 9.4. Ofangreind afrit geta verið nauðsynleg Fjármálaeftirlitinu til að endurgera sérhvert mikilvægt stig í ferli tiltekinna viðskipta. Slík endurgerð er mikilvægur liður í eftirlitshlutverki Fjármálaeftirlitsins, jafnt skv. 1. mgr. 8. gr. laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi sem og eftirlitsákvæðum einstakra sérlaga. Í ljósi alls þess sem að ofan greinir og vegna þess að ekki er víst að fyrir liggji, þegar afrit eru gerð, hvort eða hvenær Fjármálaeftirlitið muni óska eftir tilteknum gögnum er mikilvægt að gögnin séu geymd um tiltekin tíma.
- 9.5. Til þess að tryggja öryggi og trúverðuleika þeirra viðskiptaupplýsinga sem í öryggisafritum eru geymd er mikilvægt að öryggisafrit séu þannig úr garði gerð að:
- 9.5.1. Notendur geti ekki endanlega eytt skjölum, færslum, skilaboðum eða samskiptasögu úr viðkomandi upplýsingakerfum. Afrit sem tekin eru innihaldi allar færslur viðskiptakerfa, skjöl, skrá yfir símtöl, tölvupóst, skilaboð, eða sambærileg gögn, í samfelldri og rekjanlegri tímaröð, enda innihaldi framangreind gögn viðskiptaupplýsingar.
- 9.5.2. Afrit séu ritvarin með þeim hætti að ekki sé mögulegt að eyða eða breyta þeim fyrir mistök á nokkurn hátt.
- 9.5.3. Aðgengi að afritum sé takmarkað við samþykka aðila.
- 9.5.4. Tryggt sé að afrit séu læsileg til loka geymslutímans.
- 9.5.5. Afrit séu vistuð á öruggum stað í hæfilegri fjarlægð frá frumgögnum.

Ekki í gildi

10. Viðbúnaðarumgjörð

- 10.1. Fjármálaeftirlitið telur það lið í eðlilegum viðskiptaháttum og heilbrigðum rekstri, sbr. 1. mgr. 8. gr. og 2. mgr. 10. gr. laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi að eftirlitsskyldur aðili geri ráð fyrir mögulegum áföllum sem geta valdið rekstrarstöðvun með þeim afleiðingum að rekstur upplýsingakerfa geti ekki haldið áfram. Þar af leiðandi telur Fjármálaeftirlitið að eftirlitsskyldur aðili skuli koma á heildstæðri umgjörð um stjórnun varðandi samfelldan rekstur þar sem skilgreind eru hlutverk, ábyrgð, verkefni og áhættur.
- 10.2. Á grundvelli áhættugreiningar, sbr. lið 2, telur FME mikilvægt að skilgreind séu þau upplýsingakerfi sem eru mikilvæg starfsemi aðilans og umgjörðin skal taka til.

- 10.3. Umgjörðin skal að mati Fjármálaeftirlitsins m.a. taka til eftirfarandi atriða:
- 10.3.1. Greiningu og mats á þá einstöku þætti sem geta brugðist og til hvaða viðeigandi ráðstafana skuli grípa.
 - 10.3.2. Skýr viðmið skulu sett um hvenær grípa skuli til varalausna.
 - 10.3.3. Endurheimtuferla.
 - 10.3.4. Upplýsingagjöf til stjórnar, starfsmanna, viðskiptamanna og annarra aðila sem vitneskju þurfa að hafa um rekstrarstöðvun.
- 10.4. Mikilvægt er að umgjörðin sé í samræmi við stærð og umfang eftirlitsaðilans.
- 10.5. Endurskoða og uppfæra þarf umgjörðina reglulega.
- 10.6. Mikilvægt er að eftirlitskyldur aðili hafi skjalfesta viðbúnaðaráætlunin eða neyðaráætlun, sem skal grípa til í kjölfar áfalls sem veldur rekstrarstöðvun upplýsingakerfa. Áföll teljast þeir atburðir sem valda því að afkastageta upplýsingakerfa skerðist.
- 10.7. Áætlunin skal að mati Fjármálaeftirlitsins m.a. innihalda eftirfarandi atriði:
- 10.7.1. Yfirsýn yfir upplýsingakerfin sem tilheyra áætluninni.
 - 10.7.2. Lýsingu á áfallalausnum.
 - 10.7.3. Skýr viðmið um gangsetningu á áfallalausnum.
 - 10.7.4. Ásættanleg tímamörk rekstrarstöðvunar áður en gripið er til áfallalausna.
 - 10.7.5. Verkferlum til að loma rekstri upplýsingakerfa aftur í gang.
 - 10.7.6. Yfirsýn yfir ábyrgðakvæði og gangsetningu ferla áfallalausna.
 - 10.7.7. Upplýsingagjöf til stjórnar, starfsmanna, birgja, viðskiptavina, opinberra stjórnvalda og fjölmiðla.
- 10.8. Mikilvægt er að áætluninni sé framfylgt með kennslu, æfingum og prófunum á varalausnum sem tryggja að þær virki eins og til er ætlast, eftir því sem við á. Jafnframt er mikilvægt að prófanir séu skjalfestar þannig að hægt sé að leggja mat á framkvæmd og árangur.

11. Útvistun

- 11.1. Fjármálaeftirlitið beinir þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að hafa stefnu varðandi útvistun sem tekur á hvaða þáttum í rekstri upplýsingatæknikerfa megi útvista og hvert megi útvista þeim.
- 11.2. Sé valið að útvista hýsingu gagna til þriðja aðila beinir Fjármálaeftirlitið þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að þeir tryggji að Fjármálaeftirlitið geti ávallt leitað eftir upplýsingum sem eru hýstar hjá þriðja aðila með sama hætti og ef eftirlitið væri að leita eftir gögnum hýstum hjá eftirlitsskylda aðilanum sjálfum.
- 11.3. Kjósi eftirlitsskyldur aðili að útvista til erlends aðila fer Fjármálaeftirlitið fram á að vera upplýst fyrirfram um slíka útvistun, ásamt því að fá nauðsynlegar upplýsingar um hvert eftirlitið geti sótt gögn ef þörf krefur. Nauðsynlegar upplýsingar í þessu sambandi eru t.d. upplýsingar um útvistunaraðila, land hans og heimilisfang, hvar gögnin verða vistuð, upplýsingar um tengiliði hjá útvistunaraðila og staðfesting á því að útvistunaraðili sé upplýstur um að Fjármálaeftirlitinu sé heimill aðgangur að þeim gögnum sem um ræðir.

- 11.4. Með vísan til markmiðs 1. mgr. 9. gr. laga um opinbert eftirlit með Fjármálastarfsemi, sbr. einnig umfjöllun í lið 9.1 hér á undan beinir Fjármálaeftirlitið þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að þeir keðjuútvisti ekki hýsingu á upplýsingakerfum og gögnum lengra en til þriðja aðila³, hvorki að hluta né öllu leyti.
- 11.4.1. Með keðjuútvistun í er átt við þegar útvistun á upplýsingatæknikerfum eftirlitsskylds aðila til hýsingaraðila er áfram útvistað frá hýsingaraðila til þriðja aðila. Það telst ekki keðjuútvistun þegar um er að ræða útvistun innan samstæðu.
- 11.4.2. Fjármálaeftirlitið beinir þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að þeir keðjuútvisti ekki út fyrir evrópska efnahagssvæðið og þá aðeins að því tilskyldu að lagaumhverfi í því ríki sem keðjuútvistað er til standi ekki í vegi fyrir aðgengi Fjármálaeftirlitsins að gögnum.
- 11.5. Skriflegur samningur við útvistunaraðila skal að mati Fjármálaeftirlitsins innihalda að lágmarki:
- 11.5.1. Ákvæði um hvaða þjónustu vistunaraðili skal inna af hendi (Service Level Agreement).
- 11.5.2. Ákvæði um rétt eftirlitsskylds aðila til eftirlits með þeirri starfsemi vistunaraðilans sem samningurinn tekur til.
- 11.5.3. Ákvæði um þagnarskyldu vistunaraðila og starfsmanna hans til samræmis við þagnarskyldu þá sem hvílir á hinum eftirlitsskylda aðila.
- 11.5.4. Ákvæði um heimild Fjármálaeftirlitsins til aðgangs að gögnum og upplýsingum eftirlitsskylda aðilans hjá vistunaraðila
- 11.5.5. Ákvæði um að athugasemdir, sem Fjármálaeftirlitið telur vera nauðsynlegan lið í eftirliti með eftirlitsskylda aðilanum, geti farið fram á vinnustöð vistunaraðila.
- 11.5.6. Ákvæði um hvort keðjuútvistun sé heimil og þá að hvaða leyti og hvaða takmarkanir eftirlitsskyldur aðili setur útvistunaraðila til keðjuútvistar.
- 11.6. Í tengslum við ákvæði liðar 11.5 telur Fjármálaeftirlitið mikilvægt að eftirlitsskyldur aðili gæti þess, með eigin aðgerðum eða formlegu samstarfi við aðra aðila en vistunaraðilann, að hann búi yfir nægilegri þekkingu (tæknilegri og lagalegri) til að gera útvistunarsamninginn.
- 11.7. Mikilvægt er að eftirlitsskyldur aðili tilnefni ábyrgðaraðila á kröfum þeim sem til hans eru gerðar skv. liðum 11.1 –11.5.
- 11.8. Stjórnunarlegri ábyrgð, þ.á m. að því er lýtur að eftirfylgni við leiðbeinandi tilmæli þessi, verður að mati Fjármálaeftirlitsins ekki útvistað.

12. Skráning

- 12.1. Skjalfest, uppfærð lýsing á mikilvægum upplýsingakerfum, sem hafa þýðingu fyrir starfsemi eftirlitsskylds aðila skal ávallt liggja fyrir.
- 12.2. Fjármálaeftirlitið beinir þeim tilmælum til eftirlitsskyldra aðila að þeir fái óháðan aðila, t.d. innri endurskoðanda eða aðila sem tekur að sér endurskoðun

³ Með keðjuútvistun til þriðja aðila er átt við að eftirlitsskyldur aðili útvisti til annars aðila og að sá aðili útvisti til þriðja aðila. Fjármálaeftirlitið gerir ekki athugasemdir við slíka útvistun en telur að keðjur ættu ekki að ná til fjórða aðila eða lengra.

upplýsingatæknikerfa, til að taka út hjá sér öll þau atriði sem tilmæli þessi tilgreina og skila inn skýrslu til Fjármálaeftirlitsins árlega. Mikilvægt er að framkvæmd úttektaraðila sé með skipulögðum og markvissum hætti og fylgi almennt þekktri og viðurkenndri aðferðafræði.

12.3. Úttekt skv. lið 12.2 skal taka mið af stærð og umfangi reksturs.

12.4. Vottun skv. ISO 27001 staðli um upplýsingaöryggi jafngildir úttekt skv. lið 12.2, að því gefnu að vottun sé í gildi og umfang vottunar nái yfir þær kröfur sem settar eru fram í tilmælum þessum.

Reykjavík, 10. desember 2011

FJÁRMÁLAEFTIRLITID

Unnur Gunnarsdóttir

Ekki í gildi

Jón Andri Sigurðarson